

President-dissens om Eidsvoll-monumentet

Presidentskapsflertall vil oppheve vedtak

Det er dissens i innstillingen fra Stortingets presidentskap om realiseringen av Eidsvoll-monumentet eller Eidsvoll-søylen, som Stortinget i 1935 samtykket i skulle oppstilles på Eidsvolls plass — midt foran hovedinngangen til Stortinget og nedenfor Løvebakken. Mens flertallet, alle presidenter unntagen Stortingets første-president Bernt Ingvaldsen (h), går inn for at beslutningen fra juni 1935 oppheves, foreslår mindretallet at monumentet fullføres og oppstilles som planlagt.

Monumentet, som er en høy søyle med en rytterstatue på toppen, ble godkjent allerede i 1934. Enkelte deler var ferdighugget og hele monumentet var ferdig i gipsmodell før den tyske okkupasjon 1940—45.

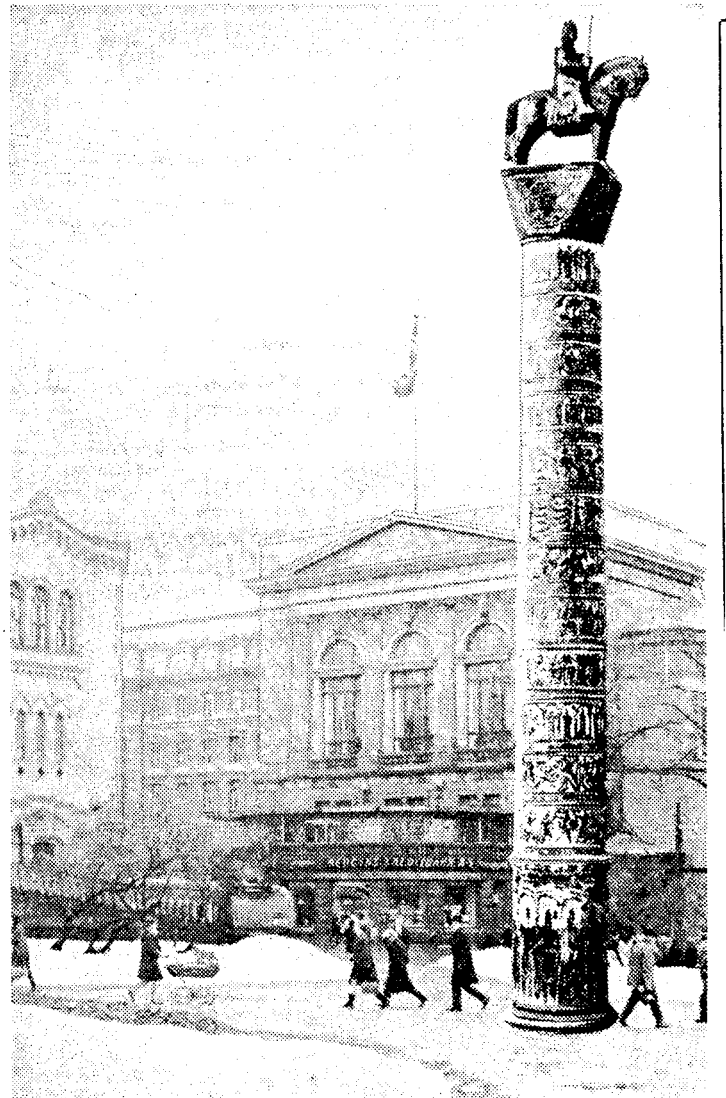
Spørsmålet om fullføring av monumentet ble gjenopptatt for alvor i slutten av 1950-årene, og saken ble behandlet i Stortinget på ny i 1967, da Kirke- og undervisningsdepartementet på fritt grunnlag ble anmodet om å vurdere reisingen av Eidsvoll-monumentet. Med dette utgangspunkt ønsket man eventuelt å ta stilling til hvorvidt beslutningen fra 1935 skulle opprettholdes eller endres. Fullføringen av arbeidet ble i 1964 beregnet til vel 1,8 million kroner.

Departementet har senere — i 1969 — bl. a. på bakgrunn av en innstilling fra et utvalg under Norsk Kulturråd overfor presidentskapet anført at det for sitt vedkommende ikke kan påpeke noen konkret løsning av saken.

Presidentskapets flertall, Leif Granli (a), Lars Korvald (kr. f), Håkon Johnsen (a), Aase Lionæs (a) og Erland Steenberg (sp), henviser til departementets anførsel — og anbefaler etter en samlet vurdering av saken stortingsbeslutningen fra 1935 opphevet og at saken forøvrig vedlegges Stortingets protokoll.

Stortingspresident Bernt Ingvaldsen påpeker i sine bemerkninger at såvel søylen som Eidsvolls plass og stortingsbygningens frontparti og Løvebakken er uforandret siden 1935. Mindretallet mener at særdeles tungtveiende og klart formulerte argumenter må til for at en stortingsbeslutning ikke blir gjennomført, og finner at der ikke foreligger slike argumenter mot reisingen av monumentet på Eidsvolls plass.

Mindretallet mener at det fortsatt er et klart historisk behov for å få reist et verdig «minnesmerke for grunnleggerne af Norges statsforfatning, medlemmerne af rigsforsamlingen paa Eidsvold» — og mener derfor at beslutningen fra juni 1935 må gjennomføres og at søylen reises på Eidsvolls plass.

Slik ble det i 1935 besluttet at Eidsvoll-søylen skulle plasseres, midt foran Stortinget på Eidsvolls plass. Nå er det bare et mindretall i Presidentskapet som går inn for at denne beslutning blir gjennomført